

**TYÖELÄMÄ- JA TASA-
ARVOVALIOKUNNAN MIETINTÖ
14/2006 vp**

**Hallituksen esitys Suomen, Norjan ja Ruotsin
välisen Pohjoiskalotin koulutussäätiötä koske-
van sopimuksen hyväksymisestä**

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 4 päivänä joulukuuta 2006 lähettänyt työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan valmis-
televasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen
Suomen, Norjan ja Ruotsin välisen Pohjoiska-

lotin koulutussäätiötä koskevan sopimuksen hy-
väksymisestä (HE 269/2006 vp).

Asiantuntija

Valiokunnassa on ollut kuultavana
- ylitarkastaja Brita Lamberg, työministeriö.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväk-
syisi Suomen, Norjan ja Ruotsin välisen Poh-
joiskalotin koulutussäätiötä koskevan, joulu-
kuussa 2006 solmittavaksi tarkoitetun sopimuk-
sen, joka kattaa vuodet 2007—2010. Pohjoiska-
lotin koulutussäätiö järjestää työvoimapoliittis-
ta aikuiskoulutusta pääasiassa Suomen, Norjan
ja Ruotsin pohjoiskalottialueita varten. Säätiön
toiminta rahoitettaisiin koulutuksen ja muun toi-
minnan myyntituloilla. Sopimusvaltioiden työ-
voimaviranomaiset voisivat hankkia työvoima-
poliittista aikuiskoulutusta säätiöltä. Hankitta-

van koulutuksen työvoimapoliittinen vastuu ja
rahoitusvastuu kuuluisivat sopimusvaltioiden
työvoimaviranomaisille. Suomi sitoutuisi vuosi-
na 2007—2010 ostamaan vuosittain 80 koulu-
tusta paikkaa. Sopimuksesta arvioidaan aiheutu-
van vuosittain 1,5 miljoonan euron kustannuk-
set. Sopimus on koulutuspaikkojen lukumäärää,
säätiön toiminnan arvioinnin kehittämistä ja so-
pimuksen voimassaoloaikaa lukuun ottamatta si-
sällöltään samanlainen aiemman, vuosia 2003—
2006 koskevan sopimuksen kanssa.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä
syistä ja saamansa selvityksen perusteella valio-

kunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksen-
mukaisena.

Suomen, Norjan ja Ruotsin välisellä sopimuk-
sella perustettua, Ruotsin Övertorneåssa sijaitse-

vaa Pohjoiskalotin koulutussäätiötä koskeva 20 päivänä joulukuuta 2002 tehty sopimus koski vuosina 2003—2006 ostettavia koulutuspaikkoja. Hallituksen esityksen liitteenä on luonnos uudeksi vuodet 2007—2010 kattavaksi sopimukseksi.

Työministeriö on 20.12.2006 päivätyllä kirjeellään toimittanut valiokunnalle Tukholmassa 18 päivänä joulukuuta 2006 allekirjoitetun sopimuksen suomeksi ja ruotsiksi. Allekirjoitettu sopimus poikkeaa hallituksen esityksen liitteenä olevasta sopimusluonnoksesta siltä osin, että artiklassa 6 mainittu Norjan ostamien kurssipaikkojen määrä on lopullisessa sopimuksessa 70 koulutuspaikkaa, kun se sopimusluonnoksessa oli 85 koulutuspaikkaa. Allekirjoitettu sopimus on otettu tämän mietinnön liitteeksi.

Sopimus astuu Norjan ja Ruotsin osalta voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007 ja Suomen osalta kolmenkymmenen päivän kuluttua siitä, kun Suomi on ilmoittanut Ruotsin ulkoasiainministeriölle sopimuksen hyväksymisestä.

Pohjoiskalotin koulutussäätiön tehtävänä on järjestää kalottialueen työmarkkinoiden erityistarpeita vastaavaa koulutusta ja edistää työvoiman liikkumista Pohjoismaiden työmarkkinoilla. Säätiön tavoitteena on antaa oppilaille työllistymiseen johtavan ammatillisen pätevyyden lisäksi yritystietoutta ja valmiuksia toimia Suomen, Norjan ja Ruotsin työmarkkinoilla.

Suomi hankkii säätiöltä koulutuspaikkoja käsityön, informaatiotekniikan, tekniikan ja teollisuuden sekä palvelun ja matkailun koulutusaloilta. Koulutus on erityisosaamiseen ja tutkintoon tähtäävää, ja sen vaikuttavuus on todettu hyväksi. Koulutukseen osallistuneet sijoittuvat hyvin työmarkkinoille, ja koulutukseen sisältyvät yrittäjyysopinnot antavat valmiuksia myös yrittäjäksi ryhtymiseen. Koulutus vastaa hyvin alueen koulutustarpeita. Se on yksilöllistä ja korkeatasoista. Myös koulutuksen sisältö, opettajien pätevyys ja tutkintojen monipuolisuus ovat saaneet myönteisiä arvioita.

Valiokunta pitää pohjoismaista yhteistyötä kalottialueen työvoimakoulutuksen järjestämiseksi tärkeänä. Pohjoiskalotin koulutussäätiön tarjoama koulutus täydentää hyvin suomalaista koulutustarjontaa ja antaa mahdollisuuksia myös pohjoismaisten kielten oppimiseen, mikä osaltaan rohkaisee hakeutumiseen Ruotsiin tai Norjaan töihin. Koulutussäätiö tekee yhteistyötä myös suomalaisten oppilaitosten kanssa.

Sopimuksen mukaan Suomi sitoutuu hankkimaan koulutussäätiöltä vuosittain 80 koulutuspaikkaa, joka on 10 enemmän kuin edellisellä sopimuskaudella. Valiokunta pitää tärkeänä, että koulutussäätiöltä hankittavia koulutuspaikkoja on lisätty. Koulutuspaikkojen lisäämistä puoltavat koulutuspaikkojen suuri kysyntä Suomessa, koulutuksessa olleiden hyvä työllistyminen ja Suomen pohjoisten alueiden työllisyystilanne. Valiokunta katsoo, että tarvittaessa tulee olla valmiutta hankkia enemmänkin koulutuspaikkoja, jos se on työmarkkinatilanteen ja koulutustarpeen kannalta tarkoituksenmukaista.

Sopimuksen mukaisesta 80 koulutuspaikasta aiheutuu vuosittain noin 1,5 miljoonan euron kustannukset. Talousarvioehdotuksessa vuodelle 2007 on momentin 34.06.51 käyttösuunnitelmassa varattu 1 280 000 euroa Pohjoiskalotin koulutussäätiöltä ostettavaan koulutukseen. Valiokunta pitää tärkeänä, että momentille osoitetaan tarvittaessa lisärahoitusta vuoden 2007 lisätalousarviossa.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella työelämä- ja tasa-arvovaliokunta ehdottaa,

että eduskunta hyväksyy Tukholmassa 18 päivänä joulukuuta 2006 Suomen, Norjan ja Ruotsin välillä Pohjoiskalotin koulutussäätiöstä tehdyn sopimuksen, joka on otettu tämän mietinnön liitteeksi.

Helsingissä 16 päivänä tammikuuta 2007

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Jukka Gustafsson /sd	Markus Mustajärvi /vas
vpj.	Anne Holmlund /kok	Terhi Peltokorpi /kesk
jäs.	Sari Essayah /kd	Jukka Roos /sd
	Susanna Haapoja /kesk	Tero Rönni /sd
	Anneli Kiljunen /sd	Kimmo Tiilikainen /kesk
	Esa Lahtela /sd	vjäs. Matti Kauppila /vas
	Riikka Moilanen-Savolainen /kesk	Paula Risikko /kok.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Ritva Bäckström.

SUOMEN, NORJAN JA RUOTSIN VÄLINEN SOPIMUS POHJOISKALOTIN KOULUTUSSÄÄTIÖSTÄ

Suomen, Norjan ja Ruotsin hallitukset, jotka vuonna 1990 sopivat Pohjoiskalotin koulutuskeskusten perustamisesta, ovat sopineet seuraavasta:

1 artikla

Pohjoiskalotin koulutussäätiön tehtävänä on järjestää ja kehittää koulutusta etupäässä Suomen, Norjan ja Ruotsin pohjoisimpien osien työmarkkinoiden tarpeisiin. Säätiö voi myös myydä koulutustoimintaan liittyviä palveluita ja tuotteita.

Koulutustoiminta on järjestettävä joustavasti ottamalla huomioon asianomaisten maiden ja ennen kaikkea kalottialueen tarpeet. Säätiön tulisi kehittää yrittäjätietouden osuutta koulutuksessa. Säätiön on työskenneltävä pohjoismaisen yhteistyön lisäämiseksi, ja opetus on järjestettävä siten, että joko suomen, norjan tai ruotsin kielten hallitsevat opiskelijat voivat sitä seurata. Säätiön tulisi pyrkiä antamaan opiskelijoille sellainen ammattipätevyys, joka edistää liikkuvuutta pohjoismaiden työmarkkinoiden välillä. Säätiön tulisi pyrkiä laatimaan koulutusten sisällöt ja menetelmät niin, että ne soveltuvat sekä naisille että miehille.

Säätiön on kehitettävä arviointi- ja seurantavälineitä säätiön laadun ja kilpailukyvyn arvioimiseksi.

2 artikla

Säätiön toiminta rahoitetaan pääasiassa kursseista ja toimeksiannoista saaduista tuloin. Säätiön tavoitteena ei ole voiton tuottaminen. Syntyvä ylijäämä voidaan käyttää seuraavien toimintavuosien mahdollisen alijäämän kattamiseen tai siirtää muutoin säätiön toimintaan.

3 artikla

Ruotsin valtio sitoutuu tällä sopimuksella tukemaan säätiön toimintaa vuotuisella kolmen miljoonan kruunun suuruusella määrärahalta vuosina 2007—2010. Varoja voidaan käyttää ai-

noastaan henkilöstön kehittämiseen, markkinointiin, opintososiaaliseen toimintaan sekä koulutuksen sopeuttamiseen eri maiden tarpeisiin.

Kysymystä siitä, jatkaako Ruotsi tämän jälkeen tuen maksamista, on käsiteltävä työvoimakysymyksistä vastaavien ministeriöiden joka neljäs vuosi suorittaman toiminnan seurannan yhteydessä.

Ruotsin valtio sitoutuu lisäksi tällä sopimuksella osallistumaan säätiön toimintaan liittyviin kustannuksiin vuosina 2007—2010 vuosittain vahvistamansa summan suuruusella lisämäärärahalla. Varoja voidaan ainoastaan käyttää kompensoimaan niitä lisäkustannuksia, joita Ruotsin koulutuspalvelujen arvonlisäverollisuudesta arvioidaan aiheutuvan Suomelle ja Norjalle.

4 artikla

Säätiön hallitukseen kuuluu kaksi jäsentä kustakin maasta, Suomesta, Norjasta ja Ruotsista. Kullekin jäsenelle valitaan varajäsen. Jäsenen ja varajäsenen nimittää ja eron myöntää asianomaisen maan hallitus tai vastuullinen ministeriö. Toimikausi on kaksi vuotta.

5 artikla

Säätiön johtaja palkataan nelivuotiskaudeksi, mutta erikseen neuvottelemalla kautta voidaan pidentää kahdella vuodella. Johtajaksi pyritään valitsemaan henkilö, joka on muun sopimusmaan kansalainen kuin viran kaksi edellistä haltijaa.

Otettaessa kouluttajia säätiön palvelukseen tulisi Suomen, Norjan ja Ruotsin välillä pyrkiä noudattamaan näiden maiden opiskelijoiden määrää vastaavaa jakaumaa.

6 artikla

Ennen kunkin toimintavuoden alkua maat tekevät säätiön kanssa sopimuksen, jossa ne sitoutuvat ostamaan tietyn määrän koulutuspaikkoja kyseiseksi budjettivuodeksi. Ostosopimus tehdään, kun ensin on käyty neuvottelut koulutuspaikkojen sisällöstä, hinnasta ja laadusta. Maiden on kuukausittain maksettava säätiölle vähintään yksi kahdestoistaosa kyseiselle vuodelle sovitujen kurssipaikkojen koko vuoden hinnasta.

Edellyttäen, että tarjous on hinnan ja laadun suhteen kilpailukykyinen ja että tarkoitukseen osoitetaan tarvittavat varat, Suomi ostaa vuosina 2007—2010 vuosittain 80 kurssipaikkaa ja Norja ja Ruotsi vastaavasti 70 ja 145 paikkaa.

7 artikla

Säätiön tulee asettaa toiminnan tavoitteet ja varmistaa, että ne toteutuvat tyydyttävällä tavalla.

8 artikla

Sopimusmaat maksavat opiskelijoittensa tosiasiassa asumiskustannukset. Ennen kunkin toimintavuoden alkua maat tekevät säätiön kanssa sopimuksen, jossa ne sitoutuvat maksamaan omien opiskelijoittensa käyttöön varattujen asuntojen vuokrat, edellyttäen, että hintaa ja laatua koskevat neuvottelut käydään ja tarkoitukseen osoitetaan tarvittavat varat. Maiden on etukäteen kuukausittain/neljännesvuosittain maksettava säätiölle sovitut asumiskustannukset.

9 artikla

Säätiön järjestämään työvoimapolitiiseen aikuiskoulutukseen osallistuvien opiskelijoiden, joiden valitsemisesta kansalliset työvoimaviranomaiset päättävät, on saatava asianomaisen maan työvoimaviranomaisten määräämät etuudet. Nämä etuudet maksaa kotimaan viranomaisen.

10 artikla

Mikäli palveluiden ja tuotteiden myyminen muille toimeksiantajille kuin 1 artiklassa tarkoitetuille on huomattavaa, tämä liiketaloudellinen

toiminta voidaan sijoittaa säätiön omistuksessa olevaan osakeyhtiöön. Näin luodaan selkeämmät edellytykset kilpailuttamisen piiriin kuulvalle säätiön toiminnalle.

11 artikla

Työvoimakysymyksistä vastaavat ministeriöt seuraavat ja arvioivat joka neljäs vuosi säätiön toimintaa ja sopimuksen mahdollista tarkistamistarvetta. Ruotsalainen sopimuspuoli tekee aloitteen seurannan suorittamisesta. Sopimuksen muuttamista koskevat neuvottelut on käynnistettävä viimeistään 1 päivänä heinäkuuta 2009.

12 artikla

Tämä sopimus tulee Norjan ja Ruotsin osalta voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007. Suomen osalta se tulee voimaan kolmenkymmenen päivän kuluttua siitä, kun Suomi on ilmoittanut Ruotsin ulkoasiainministeriölle sopimuksen hyväksymisestä.

Tällä sopimuksella kumotaan 20 päivänä joulukuuta 2002 tehty sopimus Pohjoiskalotin koulutussäätiöstä.

13 artikla

Jos jokin osapuoli irtisanoo sopimuksen, se lakkaa olemasta voimassa vuoden kuluttua siitä päivästä, jona Ruotsin ulkoasiainministeriö on vastaanottanut irtisanomisilmoituksen. Työvoimakysymyksistä vastaavien ministereiden on irtisanomisen tapahduttua tehtävä aloite säätiön toiminnan jatkamista koskevista neuvotteluista.

14 artikla

Tämän sopimuksen alkuperäiskappale talletetaan Ruotsin ulkoasiainministeriöön, joka toimittaa siitä oikeaksi todistetut jäljennökset muille osapuolille.

Tämän vakuudeksi valtuutetut edustajat ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Tehty Tukholmassa 18 joulukuuta 2006 yhteinä suomen-, norjan- ja ruotsinkielisenä kappaleena, jonka kaikki tekstit ovat yhtä todistusvoimaiset.